

Γ-47: Σε σχετικές οδηγίες για τη σύνταξη των εκθέσεων στα Λύκεια υπάρχει η εξής πρόταση: "Στις εκθέσεις η ικανότητα να διατυπώνει κάποιο ορθά και καλαίσθητα όσα σκέπτεται, πιστεύει και θέλει, δεν προϋποθέτει συγγραφικά χαρίσματα, αλλά είναι κάτι που με συστηματική προσπάθεια και σωστή καθοδήγηση μπορεί να το πετύχει ο κάθε μαθητής". Σχολιάστε την πρόταση αυτή με βάση τη δική σας συνολική σχολική πείρα. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πρόταση αυτή και γιατί; Η σχολική πράξη βεβαιώνει ή αναιρεί την πρόταση αυτή και γιατί; Το σημαίνει, κατά τη γνώμη σας, η έκφραση "διατυπώνω τις σκέψεις μου ορθά και καλαίσθητα" και πώς εφαρμόζεται στην επιστήμη που διαλέγετε να σπουδάσετε;

(Θέμα: 1983, Βελτίωση τάξη Γ, Πανελλήνιες).

Β.-Θέση διαπιστωμένη από το θέμα: Η οδηγία για τη σύνταξη των Εκθέσεων Ιδεών.

Γ.-Ουσία του περιεχομένου: Η Έκθεση Ιδεών

Δ.-Περιορισμοί του θέματος: Ο σχολιασμός μέσα από τη σχολική πείρα. Η συμφωνία ή διαφωνία και η δικαιολόγηση της επιλογής. Η βεβαίωση ή αναίρεση της ουσίας μέσα στο σχολείο και η δικαιολόγηση της επιλογής αυτής. Η σημασία της ζητούμενης έκφρασης. Η εφαρμογή της έκφρασης αυτής στην επιλεγόμενη από το μαθητή επιστήμη.

Ε.-Ανάλυση του θέματος με βάση τον προβληματισμό του: Α. Σχόλιο: δες για την έκθεση ιδεών την εισαγωγή αυτής της εργασίας. Β. Συμφωνία ή διαφωνία-Γιατί: Δε δικαιολογείται κάποια διαφωνία. Η συμφωνία έγκνεται στα εξής: ικανότητα διατύπωση-ορθή και καλαίσθητη γραφή των επιχειρημάτων του θέματος-συστηματική προσπάθεια και σωστή καθοδήγηση σε συνεργασία διδάσκοντα και διδασκόμενου. Ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να σκέπτεται, να πιστεύει και να θέλει. Άρα μπορεί να γράψει κι αν ακόμα δεν είναι συγγραφέας, αφού η έκθεση δε προϋποθέτει ιδιαίτερα χαρίσματα. Γ. Εφόσον γίνεται συστηματική προσπάθεια και σωστή καθοδήγηση στο σχολείο ή στο σπίτι, η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται. Αναίρεση υπάρχει μόνο μέσα από αρνητική τοποθέτηση στη συνεργασία μαθητή-καθηγητή. Σήμερα στο σχολείο υπάρχει πρόβλημα ακριβώς γι' αυτό το λόγο, άρα και η έκθεση γίνεται προβληματική.

Δ. Σημασία της έκφρασης-εφαρμογή της στην επιλεγόμενη επιστήμη: Ο άνθρωπος είναι σκεπτόμενο "λογικό ον". Η διατύπωση των σκέψεών του πρέπει να στηρίζεται στον ορθό λόγο, προφορικό και γραπτό. Ο γραπτός, ιδιαίτερα, λόγος προϋποθέτει και την καλαίσθησία. Η συσχέτιση περιεχομένου, δομής και έκφρασης των ιδεών δημιουργούν τον καλλιεργημένο άνθρωπο. Η έκφραση, προφορική ή γραπτή, είναι το μέσο επικοινωνίας. Άρα η επιστήμη, όντας θεωρία και πράξη, προϋποθέτει την παραπάνω σημασία. Κάθε επιστήμη επιλέγεται από κάποιο μαθητή με βάση συγκεκριμένους λόγους: γνωστικούς, εμπειρικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς πιθανόν. Ο νέος άνθρωπος προετοιμάζεται έτσι, και μέσα από την έκθεση, να μάθει να λειτουργεί ορθά και καλαίσθητα. Ε. Η έκθεση των ιδεών είναι ο καθρέφτης του μαθητή μέσα στο σχολείο. Αντανάκλαση μια εσωτερική πραγματικότητα. Δείχνει τη βιολογική, ψυχολογική και κοινωνική προσωπικότητα του μαθητή. Ολοκληρώνει και προάγει την ανθρώπινη ζωή. Για τους λόγους αυτούς θα πρέπει να έχει την ανάλογη αντιμετώπιση. Αποτελεί αναμφισβήτητα τη γλώσσα του ανθρώπου, μια γλώσσα που βοηθά στην ορθή επικοινωνία ατόμου και κοινωνικού περιβάλλοντος. Το σχολείο και ο μαθητής χρειάζονται την έκθεση για να μπορέσουν να επικοινωνήσουν.

ΣΤ.-Χρησιμοποίηση βοηθημάτων με προκαθορισμένα πρότυπα: Η εισαγωγή των βοηθημάτων για την έκθεση των ιδεών.

Ζ.-Κοινωνιολογικό πρόβλημα: Η έκθεση: πρόβλημα για το σχολείο και το σύστημα των κάθε λογής εξετάσεων.

Η.-Βιβλιογραφία σελίδας: 1. Οι οδηγίες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τη διδασκαλία της Έκθεσης στα σχολεία. 2. Εισαγωγή στο Δοκίμιο: βιβλίο ΟΕΔΒ Α, Β, Γ Λυκείου. 3. Σεμινάριο, Νέα Ελληνικά, Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων, Αθήνα. 4. Κοινωνιολογία Γ. Λυκείου, ΟΕΔΒ.-

Γιώργος Κρικώνης
Φιλολόγος
1987/10.-